

Devrimin işçi-köylü ittifakı: Kasım'da yapılan Köylü Sovyetleri Kongresi

Bu yazı İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal'in (İUB-DE) yayın organı olan *International Correspondence*'in (Uluslararası Haberleşme) Temmuz 2017 tarihli özel sayısında yayımlanmıştır.

Çeviri: Kaan Gündes

Mercedes Petit, İUB-DE'nin Arjantin seksiyonu Sosyalist Sol'un (IS) önderlerinden ve *Apuntes para una Historia del Trotskismo* (Troçkizmin Tarihine Notlar) kitabının yazarıdır.

John Reed'in meşhur kitabı *Dünyayı Sarsan On Gün*'ün son bölümü "Köylü Kongresi" adını taşır. Bu bölüm, yeni Sovyet hükümetinin toplumsal temellerini inşa eden kent ile kır arasındaki ittifakın nasıl oluşturulduğunu anlatan büyüleyici bir tanıklıktır. Köylü delegelerle yapılan tartışmada Lenin'in varlığı belirleyici olur. Bu konuyu kısaca işlemeye çalışacağız.

John Reed şöyle yazar:

"Köylüler politik olarak geri kalmış olsalar da, yine de kendilerine özgü fikirleri vardı ve Rusya halkının yüzde sekseninden fazlasını oluşturuyorlardı. Bolşeviklerin köylüler arasında nispeten küçük bir tabanı vardı ve Rusya'da sanayi işçileri tarafından kurulacak kalıcı bir diktatörlük köylüler olmaksızın

mümkün değildi... Geleneksel köylü partisi, Sosyalist Devrimci (SR) partiydi; řu anda Sovyet Hükümetini destekleyen tüm partilerin içinde, Sol Sosyalist Devrimciler köylü önderliğinin mantıksal mirasçılardı ve örgütlü şehir proletaryasının insafına kalmış Sol Sosyalist Devrimciler, umutsuzca köylülerin desteğine ihtiyaç duyuyorlardı..."

Bolşevikler köylülüğün ülkede sahip olduğu ağırlığın oldukça farkındaydılar. 26 Ekim'de çıkardıkları ikinci kararnamele büyük toprak sahipliğini ortadan kaldırmıştı. Tarlalarda ve köylerde toprak kararnamesini tarım komiteleri aracılığıyla uygulamak için bir dizi kural belirlendi ve 3 Kasım'da binlerce hükümet temsilcisi bu yeni politikayı tanıtmak için kırlara seyahat etmeye başladı. Ve daha o sıralarda, Ekim ayının sonunda belirlenmiş olan ve 5 Kasım'da yapılması planlanan Bütün-Rusya Köylü Kongresi'ne çağrıda bulunulmaya başlandı. "Cepheden dönen ve devrimci düşüncelere sahip binlerce köylü-asker... Özellikle bu insanlar, Köylü Kongresi çağrısını memnuniyetle karşıladılar."

Köylü Kongresi

5 Kasım'da Petrograd'da kar yağıyordu. Şehir beyaza büründü; aylar süren yağmur ve çamur geride kaldığı için şehirde bir sevinç havası vardı. Kongrenin başında Sol SR'lerin lideri Maria Spiridonova başkan seçildi. İlk oylama, delegelerin yarısından fazlasının Sol SR'lerden olduğunu, muhafazakar SR'lerin delegelerin dörtte birine ve Bolşeviklerin ise ancak beşte birine sahip olduğunu gösteriyordu.

Kongrenin ilk günü sürekli tartışmalarla geçiyordu; derin bir düşmanlık delegeleri karşıt gruplara böldü. Şiddetli tartışmaların ortasında, ilk günün sonunda, tarım komitelerinin de dahil olabileceği daha geniş bir temsil edilme ölçütü, işçi ve asker kongresinde olduğu gibi, ezici bir çoğunlukla kabul edildi.

Ekim Devrimi'nin ardından kurulmuş bulunan yeni Sovyet hükümetiyle ilgili

olarak, delegelerin çoğunluğu buna açıkça düşmandı. Bolşevik önder Zinovyev konuşmaya çalıştığında, hakaretler ve yuhalamalarla durduruldu. Bağırışlar arasında sol SR'ler, köylüler temsil edilene kadar "sözde" işçi ve köylü hükümetini tanımayacaklarını söylediler. Gerici delegeler, hükümetin kongreyi zorla feshedeceği yönündeki yalanı doğrudan doğruya bir dedikodu olarak yaydılar.

Üçüncü gün, Lenin beklenmedik bir şekilde kürsüde gözüktü. On dakikalık öfkeli bağırışlara sakince katlandı. Kargaşa sakinleşmeye başladığında, hükümetin resmi bir temsilcisi olarak değil, Kongre'ye seçilen Bolşevik hizbin bir üyesi olarak konuşacağını açıkladı; ve ironik bir şekilde bu ikisinin aşağı yukarı aynı anlama geldiğini de ekledi. Sağcı delegeler yeniden bağırmaya ve yuhalamaya başladı; ancak merkezci kesimler ile sol delegeler merak içinde ve sessizce onu dinlemeye hazırlandılar.

Lenin'in sesi köylü delegelerin arasında yankılanıyor

Lenin'in argümanı basitti:

"Bana açıkça söyleyin, pomieshtchiki'nin [toprak sahiplerinin] topraklarını vermiş olduğumuz siz köylüler; şu anda işçilerin sanayide kontrolü ele geçirmelerini engellemek mi istiyorsunuz? Bu sınıf savaşıdır. Elbette pomieshtchiki köylülere karşıdır ve fabrikatör de işçilere karşı. Proletaryanın saflarının bölünmesine izin mi vereceksiniz? Hangi tarafta olacaksınız?"

Biz Bolşevikler, proletaryanın partisiyiz — sanayi proletaryasının olduğu gibi köylü proleterlerin de. Biz Bolşevikler sovyetlerin koruyucularıyız — İşçi ve Asker Sovyetleri'nin olduğu üzere, Köylü Sovyetleri'nin de. Mevcut hükümet, sovyetlerin hükümetidir; biz bu hükümete Köylü Sovyetleri'ni katılmaları için davet etmekle kalmadık, ama aynı zamanda Sol SR'leri de Halk Komiserleri Konseyi'ne katılmaları için çağırdık...

Sovyetler halkın en müthiş temsilcileridirler — onlar fabrikalardaki ve madenlerdeki işçilerin, tarlalardaki işçilerin temsilcisidir. Sovyetleri yok etmeye

yeltenen herkes, antidemokratik ve karşıdevrimci bir eyleme girişmeye teşebbüs etmiş olmaktan dolayı suçludur.”

“Topraklara el koyun”

27 Kasım'daki oturumların dokuzuncu gününde toprak sorunu tartışıldı. Sol SR'ler Bolşevikleri eleştirmeye çalıştılar, ancak dikkatli davrandılar ve böyle yaparak hükümet önlemlerini haklı çıkardılar. Diğer meselelerin yanı sıra, sol SR'lerin lideri Kolchinsky aşağıdaki konulara da eğildi:

“Bolşevikler, genel olarak, toprak sorununa karşı doğru bir tutum benimsedi; ama köylülere topraklara zorla el koymalarını tavsiye etmekle büyük bir hata yaptılar... Daha ilk günlerden itibaren Bolşevikler, köylülerin 'devrimci kitle eylemiyle' toprağı ele geçirmeleri gerektiğini ilan etti. Bu anarşiden başka bir şey değildir; toprak ancak organize bir şekilde ele geçirilebilir.”

“Anarşi” ile mücadeleye yönelik yapılan bu çağrılar zaten sağır kulaklara yapılan bir çağrı etkisi yaratarak sonuçsuz kalıyordu. Köylüler Şubat ayından başlayarak toprağı el koymaya başlamışlardı. Ve Bolşevikler, sonuç olarak tüm halkı, bütün sorunlarının çözümlerini kendi ellerine almaya çağırarak insanlardı. Devrimin gidişatını doğru bir şekilde yorumlayan ve devrime bir yol gösteren onlardı. Ve böylece sovyetlerle birlikte iktidarı fethettiler.

Aynı yöntem, yani köylülerin kendi sorunlarının çözümlerini kendi ellerine almaya çağırılması, Bolşeviklerin günden güne artan bir etki kazandığı köylü kongresinin kendisinde de hızla ifade edildi.

İşte bu nedenle, Lenin bu sefer konuştuğunda, delegeler yüksek bir dikkatle onu dinlediler:

“Şu anda yalnızca Toprak sorununu değil, Sosyal Devrim sorununu da çözmeye çalışıyoruz — ve bunu yalnızca burada, Rusya’da değil, tüm dünyada yapmaya çalışıyoruz. Toprak sorunu, Sosyal Devrim’in diğer sorunlarından bağımsız olarak çözülemez... Örneğin, topraklara el konulması, yalnızca Rus toprak sahiplerinin değil, aynı zamanda büyük toprak mülkiyetini ellerinde bulunduranların bankalar aracılığıyla bağlı oldukları yabancı sermayenin de direnişini kışkırtacaktır.

Biz Bolşevikler [...] Sosyal Devrim için savaşılan tüm unsurların ittifakını daha da sıkılaştırmak için halkın iradesini halkın karar verdiği şekilde gerçekleştirmek istiyoruz.

Arkalarına bakmayı bırakmaları ve partilerinin ‘uzlaşmacılarından’ kopmaları konusunda ısrar ederek, Sol Sosyalist Devrimcileri bu ittifaka katılmaya davet ediyoruz...”

Sonra Lenin, Bolşevikler tarafından Kongre’ye sunulan ve ana hatları onaylanan karar taslağını bizzat okudu. Bu taslak dahilinde toprak kararnamesi ve hükümetin kırsal bölgeler için aldığı diğer önlemler destekleniyordu. Ve Lenin, çalışan ve sömürülen köylülerin çıkarlarının savunulmasına sözle değil ama mutlak bir sadakatle sahip çıkanların, bu sadakatini lafta değil eylemde kanıtlamış olanların temsilci olarak seçilmesini teşvik etti.

Lenin daha sonra sözlerine şunları ekledi:

“Bu nedenlerle, Köylü Kongresi, 7 Kasım Devrimi’ni — bir Sosyal Devrim olarak — bütünüyle devam ettirmeyi savunur; Köylü Kongresi, Rusya Cumhuriyeti’nin sosyal dönüşümünü herhangi bir tereddüt olmaksızın, gerekli tüm değişikliklerle birlikte uygulamaya koymak için sarsılmaz iradesini ortaya koyacağını ifade etmektedir.

Toprak kararnamesinin kalıcı başarısını ve tam olarak gerçekleşmesini güvence altına alacak olan biricik önlem olarak Sosyal Devrimin zaferinin vazgeçilmez koşullarının kendisi köylü-işçilerin sanayi işçi sınıfıyla ve tüm ileri ülkelerin

proletaryasıyla kurduğu yakın birliktir. [...] Birlik içinde, burjuvazi ile uzlaşma politikasına geri dönmek için doğrudan veya dolaylı, açık veya gizli tüm girişimleri ezmek; [...] sadece bu, tek başına, tüm dünyada Sosyalizmin zaferini güvence altına alabilir..."

“Yeni bir dünya doğuyor”

15 Kasım'daki oturumda, köylüleri de içine dahil eden bir hükümetin kurulmasına ilişkin anlaşma açıklandığında, bu karar alkışlarla karşılandı. **(1)**

Ertesi gün, 16 Kasım Perşembe günü öğleden sonra olağanüstü bir son oturum alındı; bu oturum şenlikli bir atmosfer altında ve güler yüzlerle yapıldı. Askıda kalmış bütün pratik sorunlar hızla ele alındı. Sol SR'lerin saygıdeğer ve yaşlı bir önderi, Köylü Sovyetleri'nin İşçi ve Asker Sovyetleri ile yapılan “düğününü” resmen tanıdığını duyurdu. Bir işçi, bir asker ve bir denizci selam vererek kürsüye çıktılar.

Sonunda, Sovyet yürütme komitesine başkanlık eden Bolşevik önder Sverdlov eğilerek bütün delegeleri selamladı ve herkes sokağa çıktı.

Vakit geceydi ve buzlu karın üzerinde, ay ile yıldızların soluk parıltıları yansıyor. Pavlovsky Alayı'nın müzik grubu Fransız devrimci marşı *La Marseillaise*'i çalmaya başladı. Köylüler bir kortej oluşturdu. Altın işlemeli dev bir kırmızı bayrak dalgalandı: “Yaşasın devrimci ve emekçi kitlelerin birliği!” Ardından bölge sovyetlerinden gelen diğer pankartlar açıldı. Putilov fabrikasının pankartında şöyle yazıyordu: “Bütün insanların kardeşliğini yaratmak için bu bayrağın önünde eğiliyoruz!” Meşaleler ortaya çıktı. Büyük bir kalabalık toplandı. Kitleler, “Yaşasın Devrim Ordusu! Yaşasın Kırmızı Muhafız! Yaşasın Köylüler!” sloganlarıyla yürümeye başladı.

Bu muazzam tören alayı, Sovyet hükümetinin merkezi olan Smolni Enstitüsü'ne varana kadar şehrin içinden geçerek dolaştı. Yaklaşık yüz işçi ve asker delegesi merdivenlerden aşağı koşarak köylüleri kucakladı ve öptü. Merkez yürütme komitesinin tamamı, tüm Petrograd Sovyeti ve binlerce işçi, enstitünün muazzam beyaz oturma salonunun içinde ciddi bir atmosfer altında bekliyorlardı. Herkes bu tarihi anın büyüklüğünün farkındaydı.

Hükümet anlaşması okunduktan sonra, oturma Sverdlov'un açılış konuşmasıyla başladı. Ardından zayıf, solgun, gözlüklü ve saçları düz bir şekilde omuzlarından aşağıya düşen Maria Spiridonova, bir öğretmen edası ile ayağa kalktı. Rusya'nın en sevilen ve en güçlü kadını şunları söyledi: "Yeni bir dünya doğuyor."

Sonra Troçki ateşli bir sesle konuştu: "Köylü yoldaşlar,hepiniz hoşgeldiz! Buraya misafir olarak değil, bu evin efendileri olarak geliyorsunuz [...] Artık Rus topraklarının tek bir efendisi var: İşçi, asker ve köylülerin birliği."

Oturum gece geç saatlere kadar devam etti. Kabul edilen son kararda şöyle deniyordu:

"Bütün işçilerin ve tüm sömürülenlerin bu kardeşçe birliği, onlar tarafından fethedilen iktidarı pekiştirecek, diğer ülkelerde iktidarın işçi sınıfının eline geçmesini hızlandırmak için tüm devrimci önlemleri alacaktır ve bu şekilde adil bir barışın kalıcı bir şekilde tesis edilmesini ve sosyalizmin zaferini temin edecektir."

Tarihteki ilk devrimci işçi-köylü hükümeti doğmuştu.

Dipnotlar:

1.) O günlerde Bolşeviklerin önderliği ile sol SR arasında yeni hükümetin oluşumu konusunda çetin ve meşakkatli müzakereler yapılıyordu. Nihayet 15 Kasım Çarşamba sabahı anlaşma açıklandı. Reed'e göre, 108 üyesi olan merkez yürütme komitesinin orantılı olarak seçilen köylü kongresinin 108 üyesiyle artırılmasına karar verildi; ordu ve donanmanın doğrudan doğruya seçebileceği 100 delegesi ve sendikaların da 50 delegesi (35'i genel sendikalardan, 10'u demiryolları ve 5'i de posta ve telgraf işçileri arasından) olacaktı. SR'lerin başlangıçta yaptıkları öneriye karşı, eski Duma (parlamento) ve *zemstvos*'lar (bir tür belediye meclisi) yeni hükümet sistemiyle bütünleştirilmedi, Lenin ve Troçki hükümetin başında kaldı ve Ekim ayaklanmasını örgütleyen devrimci askeri komite dağılmadı.